

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2019 m. sausio 15 d.

„ES maisto saugos sistema per daug apkrauta“ – teigia auditoriai

Remiantis nauja Europos Audito Rūmų ataskaita, nors ES sistema, skirta apsaugoti vartotojus nuo su maistu susijusių cheminių pavojų, yra tinkamai pagrįsta ir vertinama visame pasaulyje, šiuo metu ji yra per daug apkrauta. Auditoriai teigia, kad Europos Komisija ir valstybės narės neturi galimybių visiškai įgyvendinti sistemą.

ES maisto saugos politikos tikslas – užtikrinti aukšto lygio žmogaus gyvybės ir sveikatos apsaugą ir apsaugoti ES piliečius nuo trijų rūšių pavojų, susijusių su maistu: fizinių, biologinių ir cheminių. Šio audito metu daugiausia dėmesio buvo skirta cheminiams pavojams.

Auditoriai nustatė, kad ES maisto saugos modelis vertinamas visame pasaulyje, tačiau šiuo metu jis yra per daug apkrautas. Jie teigia, kad teisinis pagrindas, reglamentuojantis chemines medžiagas, kurių yra maiste, pašare, augaluose ir gyvuose gyvūnuose, išlieka projekto etape ir vis dar nepasiekė įgyvendinimo lygio, kuris numatytas ES maisto gamybą reglamentuojančiuose teisės aktuose. Be to, Europos maisto saugos tarnyba, teikianti mokslines konsultacijas, kuriomis remiamasi plėtojant Europos politiką, patiria vėlavimų savo darbe cheminių medžiagų srityje. Tai turi įtakos tinkamam sistemos dalių funkcionavimui ir bendram modelio tvarumui.

„Maisto sauga yra svarbus ES prioritetas. Ji turi poveikį visiems piliečiams ir yra glaudžiai susijusi su prekyba, – teigė už ataskaitą atsakingas Europos Audito Rūmų narys Janusz Wojciechowski. – Tačiau dabartinė ES sistema turi trūkumų ir susiduria su sunkumais.“

Kai kurių valstybių narių kontrolė apima tam tikras chemines medžiagas dažniau nei kitas, ir jų teisiniai pagrindai yra tokie platūs, kad viešosioms institucijoms sudėtinga vykdyti visus joms tenkančius įsipareigojimus. Auditoriai teigia, kad patikrinimai, kuriuos vykdo viešosios įstaigos, gali sudaryti tik nedidelę dalį visų atliekamų tikrinimų, o norint ES modelį išlaikyti patikimą, paprasčiausia papildyti viešosios kontrolės sistemas privačiojo sektoriaus sistemomis. Tačiau sinergijos tarp šių dviejų kontrolės sistemų dar tik pradėdamos nagrinėti.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis.

Visa ataskaita pateikta www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson – atstovas ryšiams su visuomene

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – atstovas spaudai

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

ES apribojo tam tikrų pesticidų naudojimą remdamasi keliamo pavojaus kriterijais. Auditoriai aiškina, kad vis dėlto, tokių pesticidų liekanas galima toleruoti į ES importuotų produktų atveju, jeigu rizikos įvertinimas parodė, kad pavojus vartotojams neiškyla.

Auditoriai taip pat nustatė apribojimų kontrolės sistemoje, nes valstybės narės patiria sunkumų nustatydamos, kokio pobūdžio vykdymo užtikrinimo veiksmų turi būti imtasi reikalavimų nesilaikymo atveju.

Auditoriai rekomenduoja Europos Komisijai:

- įvertinti galimus teisės aktų, kuriais reglamentuojami cheminiai pavojai, pakeitimus atsižvelgiant į gebėjimą nuosekliai juos taikyti;
- labiau skatinti papildomumą, kad valstybių narių viešosios institucijos galėtų labiau remtis privačiojo sektoriaus atliekamais tikrinimais;
- dėl pesticidų liekanų maiste paaiškinti, kokių veiksmų ji imsis, siekdama išlaikyti tą patį patikinimo lygį tiek ES gaminamų, tiek importuojamų maisto produktų atžvilgiu, tuo pat metu laikantis PPO taisyklių;
- valstybėms narėms teikti daugiau gairių dėl vykdymo užtikrinimo priemonių taikymo ir stiprinti savo procedūras, skirtas stebėti atitiktį ES maisto taisyklėms.

Pastabos leidėjams

Remiantis Pasaulio sveikatos organizacija, Europos piliečiams yra suteiktas vienas aukščiausių patikinimo dėl jų maisto saugos lygių pasaulyje. ES modelio stiprumas yra grindžiamas:

- valdymo struktūra, kur atsakomybė padalijama tarp dviejų ES decentralizuotų agentūrų ir Komisijos bei atskiriamas rizikos vertinimas ir rizikos valdymas;
- tikslu įvertinti cheminių medžiagų saugą prieš tai, kai jos panaudojamos maisto grandinėje;
- aiškiu atsakomybės paskirstymu tarp privačiojo sektoriaus ir viešosios kontrolės institucijų.

Be to, ES reikalauja iš ES nepriklausančių šalių laikytis ES standartų, siekiant užtikrinti, kad į ES importuojamas maistas atitiktų tuos pačius aukštus saugos standartus.

Europos Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dauguma mūsų ataskaitose pateikiamų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos. Šis aukštas įgyvendinimo lygis atspindi mūsų darbo naudą ES piliečiams.

Specialioji ataskaita Nr. 2/2019 „Cheminiai pavojai mūsų maiste. ES maisto saugos politika mus saugo, bet susiduriama su sunkumais“ paskelbta 23 ES kalbomis Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).